సంధ్యాదేవి తన సౌందర్యం అతిశయించునట్లు సర్వాంగసుందరంగా స్వర్ణసుందరిలా భాసించునట్లు అలంకరించుకుని తన ప్రియ భాస్కరాగమనము నకై మధుర నిరీక్షణలో పశ్చిమాద్రిని అధిష్ఠించింది. ఆమె ప్రియసఖుల వలె రకరకముల పక్షిగణములు తమ కల కూజితములతో అరుణునికి స్వాగత గీతు లాలపిస్తూ వినువీథిలో నందడిగా గుంపులు గుంపులుగా తిరుగుతున్నాయి. వనదేవత సంధ్యాప్రియుని రాకకై ఆకాశ మార్గాన మంజుల సౌరభాలను వెద జల్లుతూ, మధుర మకరందాన్ని చిందిస్తున్న పలు రకముల రంగు రంగుల సుందర కుసుమాలతో అలంకరించింది. వాయుదేవుడు అలసి సొలసి వచ్చే భానుని సేద దీర్చ మందమలయ పవన వీచికలను ప్రసరించ జేస్తున్నాడు. ఉషస్సు నుండి సకల జగత్తుకి తన బంగారు కిరణ కాంతులను అందించి అలసి సొలసి సంధ్యా దేవి అనురాగపు ఒడిలో వాలి విశ్రాంతి పొందాలని పద్మప్రియుడు త్వర త్వరగా పశ్చిమాద్రిని చేరుతున్నాడు. భాస్కరుడు ప్రేమతో తనను చేరుతూంటే, సిగ్గుతో, ఆనందంతో అరుణ రాగరంజితమౌతున్న తన సుందర వదనారవిందాన్ని తారలు తళతళలాడే నల్లని మేలిముసుగులో దాచుకోవాలని ప్రయత్నిస్తోంది సంధ్యా సుందరి. సంధ్యాప్రియుడుకూడా ఆ నల్లని మేలిముసుగు చాటు చేసుకొని సంధ్యాదేవిఅనురాగపు ఒడిలో విశ్రాంతిగా వాలిపోయాడు. ఎన్ని కమలాలు భానుకిరణ స్పర్శతో ప్రేమతో పులకించి వికసించినా, భాస్కరునికి శాంతిని, విశ్రాంతిని ఇచ్చి సేదదీర్చే భాగ్యం సంధ్యాదేవిది మాత్రమే.

'శ్రీపతి'

ఊరికి దూరంగా కొండల నడుమ ఎత్తైన ప్రదేశంలో నిర్మించిన టి. బి. హాస్పిటల్ డ్యూటీ రూమ్‌లో కిటికీ దగ్గరగా ఉన్న కుర్చీలో కూర్చొని సంధ్యాసౌందర్యాన్ని దర్శిస్తున్నాడు డ్యూటీ మెడికల్ ఆఫీసర్ డాక్టర్ వేణుగోపాల్. భావుకుడైన వేణు ఊహాల మాలిక అల్లుతూ, పక్కనే ఉన్న రేడియో నుండి ప్రసారమౌతున్న వేణు గానం తన్మయత్వంతో వింటున్నాడు.

ఇంతలో టెలిఫోన్ ఆ ప్రశాంతతని చెదరగొడుతూ "ట్రింగ్. . . ట్రింగ్ . . ." అని మోగ నారంభించింది. తన

ఊహాయవనిక చెదిరిపోగా విసుగ్గా లేచి, రేడియో ఆఫ్ చేసి, ఫోన్ రిసీవరు అందు కున్నాడు వేణు.

"హలో! టి. బి. హాస్పిటల్ డ్యూటీ మెడికల్ఆఫీసర్, ప్లీజ్" అన్నాడు హుందాగా డాక్టర్ వేణు. సన్నగా నవ్వు వినవచ్చింది ఫోనులో.

'ఎవరు చెప్మా?' అనుకున్నాడు ఆశ్చర్యంగా.

"హలో! డాక్టర్ వేణుగోపాల్స్ మిసెస్ రాధ స్పీకింగ్ హియర్, ప్లీజ్" అని వినిపించింది ఫోనులో.

"నువ్వా, రాధా? పరధ్యానంగా ఉన్నాను. నీ నవ్వు విని ఎవరో అను కున్నాను" అన్నాడు వేణు నవ్వుతూ.

"పరధ్యానం అంటే... ఆ పరః లెవరు, సార్? ఎవరి ధ్యానంలో తన్మయః లయారు, డాక్టర్? చెపుతారా విని, సంతోషిస్తాను" అంది రాధ కుతూహలంగా.

"చెప్పుకో చూద్దాం?" అన్నాడు వేణు కొంటెగా.

"ఓస్, ఇంకెవరు? ఆ ప్రకృతి సుందరి ధ్యానం అయి ఉంటుంది. అంతేనా?" అంది ధీమాగా రాధ.

"కరెక్ట్, రాధా! సరే, ఏమిటి సంగతి?' అన్నాడు వేణు.

"టిఫిన్ చేశారా, లేదా? పనికుర్రవా డింకా ఇంటికి రాలేదు. మీ కిష్టం కదా అని ఉప్మా పెసరట్ చేసి పంపాను" అంది రాధ.

"తిన్నాను! చాలా బాగున్నాయి. వాడిని చిన్న పనిమీద నేనే పంపాను. నా కిష్టమైన టిఫిన్ పంపినందుకు చాలా థాంక్స్" అన్నాడు వేణు.

"ఉద్ధరించారు లెండి. తిన్న టిఫిన్ అరిగిపోయాకా థాంక్స్? తినగానే వాటి రుచి ఎలా ఉందో ఫోన్ చేసి చెబుతారను కున్నాను. పోనీలెండి. ఆఁ ... మీ రోగు లంతా కులాసాయేనా?" అంది రాధ.

"ఇప్పటివరకు అంతా క్షేమమే. తరవాత సంగతి భగవంతుని దయ, నా అదృష్టం. ఇంతకీ నువ్వేం చేస్తున్నావు?" అడిగాడు వేణు.

"వంటపని అయిపోయింది. మీరు లేరు కదా అని కాలక్షేపానికి ఇల్లంతా సర్దాను. ఇంకేం చేయాలో తెలియక మీకు ఫోన్ చేశాను. మీ నైట్‌డ్యూటీలు తలుచుకుంటే నాకు ఒళ్ళు మండిపోతుంది. అక్కడ మీ రేం చేస్తున్నారో, తిన్నారో లేదో, పడుకున్నారో లేదో నన్న ఆలోచన నన్ను ఒక్క నిమిషంకూడా స్తిమితంగా ఉండనీయదు. నేనుకూడా డాక్టరు నైతే బాగుండేదేమో అనిపిస్తుంది" అంది రాధ దిగులుగా.

"నువ్వు డాక్టరువైతే, రాధా, మన కలయిక మరీ అరుదైపోతుంది. అయినా, నువ్వు డాక్టరువైతే నా భార్యవి అయే దానివి కావు. ఎందుకో తెలుసా? డాక్టరుని పెళ్ళి చేసుకోవడం నా కిష్టం లేదు. కారణం చెప్పాసుగా ఇద్దరూ డాక్టర్లయితే ముఖాలు చూసుకుందుకుకూడా తీరుబడి ఉండదు. డాక్టరుకి భార్య వైనందుకు వారానికి ఒకసారి నాతోపాటు నీకుకూడా ఈ శిక్ష తప్పదు రాధా!" అన్నాడు వేణు కొంచెం బాధగా.

"ఛ! అలా అనకండి. నా గురించి అనవసరంగా బాధ పడకండి. ఈ విరహం తరవాత మిమ్మల్ని కలుసుకోవడం ఎంత సరదాగా, ఆనందంగా ఉంటుందో తెలుసా? ఇది మధురమైన శిక్ష. పాలవాడు వచ్చి నట్లున్నాడు. వెళతాను మరి. వీలైతే మళ్ళా ఒకసారి ఫోన్ చేయండి. నాకు కాస్త కాలక్షేపం అవుతుంది. చేస్తారా?" అని దబాయించి అడుగుతూనే ఒక చిన్న తీయని ముద్దును ఫోన్‌లో ప్రసాదించింది.

"అలాగే! తప్పకుండా, మరిచిపోకుండా చేస్తాను. బదులు తీసుకో" అంటూ వేణు ఆమె ముద్దుకు బదులు ఇచ్చి ఫోన్ రిసీవర్ పెట్టి, వచ్చి కిటికీ దగ్గర కూర్చున్నాడు. అతని మనస్సు కొత్త ఉత్సాహంతో నిండింది.

• • •

సంజచీకట్లు ముసురుకుంటు న్నాయి. దూరంగా కనిపిస్తున్న పర్వతాలు నీలంగా, ముదురు నీలంగా, తరవాత నల్లగా మారి చీకటిలో కలిసి కనిపించ కుండా పోతున్నాయి. వార్డుల్లో దీపాలు వెలిగిస్తున్నారు. డ్యూటీరూమ్ నుండి చూస్తే అటు, ఇటు రెండు వైపులా మొత్తం నాలుగు వార్డులు కనిపిస్తు న్నాయి. వాటి మధ్యన పూలమొక్కలతో పచ్చిక అందంగా పెరిగిన ఆరుబయలు స్థలం ఉంది. వార్డులను కలుపుతూ ఆ స్థలంలో రెండు నల్లని బాటలు కనిపిస్తున్నాయి. చల్లగాలి కోసమని కాస్త ఓపిక ఉన్న పేషెంట్లు అంతా ఆ పచ్చిక బయల్లో గుంపులు గుంపులుగా కూర్చుని కబుర్లాడుకుంటున్నారు. డ్యూటీ రూముకు దగ్గరగా ముందుకు ఉన్న రెండు వార్డులు ఆడవాళ్ళవి. అందు వలన పచ్చిక బయలులోకూడా ఆడ రోగులంతా డ్యూటీరూముకు దగ్గరగా కూర్చుని ఉన్నారు. అందరు గుంపులు గుంపులుగా కూర్చుని ఉన్నారు. ఒక యువతి మాత్రం ఒంటరిగా ఒక చిన్న బండరాయి మీద కూర్చుని పశ్చిమాద్రి పైన అంతరిస్తున్న వెలుగుని చూస్తూంది. లేత నీలంరంగు చీర, జాకెట్టు ధరించి, పొడుగ్గా నేలను తాకుతున్న లావాటి జడతో వెనకనుండి చూడడానికి అంద మైన యువతిలాగే కనిపిస్తూంది.

ఇంతలో ఒక స్టాఫ్‌నర్సు వచ్చి ఆమెకు దగ్గరగా ఇంకొక బండరాయి మీద కూర్చుని, ఆమెని ఏదో అడుగుతూంది. ఆమె తల అడ్డంగా ఊపుతూంది. ఆడరోగులంతా వచ్చి ఆమె చుట్టూ కూర్చుని ఆమెని దేనికో ఒత్తిడి చేస్తు న్నారు.

'ఎందుకు ఆమెని అలా ఒత్తిడి చేస్తున్నారు వాళ్ళంతా?' అనే ఆలోచన, ఆసక్తి కలిగాయి వేణుకి.

ఇంతలో "పేరుతునో... లేదో... ప్రభూ... నీ పాటలు పాడ" అని సన్నని గానం ఆ యువతి కంఠం నుండి వినిపించ నారంభించింది. ఆ కంఠం చిరపరిచితంగా, చాలా మధురాతి మధురంగా ఉంది. కాని, విషాదభరితంగా ఉంది. వినేవాళ్ళని పరవశింప జేస్తూంది. అలా పాట తరవాత పాట పాడుతూంది ఆమె. అన్నీ కృష్ణుని ఉద్దేశించి ప్రేమతో, ఆరాధనతో పరిత పించే విరహగీతాలే. లలితగీతాలు కొన్ని, సినిమా పాటలు కొన్ని. కాని, అన్నీ కృష్ణుని ఉద్దేశించిన పాటలే.

'ఎవరు చెప్మా ఈమె? ఇరవయ్యవ శతాబ్దంలో మరో జన్మ ఎత్తిన రాధా? ఇంత మధురగానం వినకుండా, రాధ దగ్గరకురాకుండాఎలాఎక్కడదాక్కున్నాడు ఆ కృష్ణుడు? పాపం భగ్నప్రేమికురాలిలా ఉందీమె!' అని జాలిగా నవ్వుకున్నాడు వేణుగోపాల్.

"ఏమోవాడ అంటున్నది స్వామిపస్తాడని
నా నీడ రా నన్నది రాడు రాడేమని
ఆ . . . ఆ . . ."

అని ఆలపిస్తున్న ఆమె కోయిలకంఠం హఠాత్తుగా గాద్గదికమై దుఃఖం ఉండ చుట్టుకొని గొంతుతో అడ్డం పడ్డట్టు ఆగిపోయింది.

ఆమె తీయని గంధర్వగానంతో మైమరిచి కళ్ళు మూసుకుని ఆనందిస్తున్న వేణుగోపాల్ కళ్ళు తెరిచి చూశాడు. ఆమె విపరీతంగా దగ్గుతూ ముందుకు

వాలిపోతూంది. స్టాఫ్ నర్సు, మిగతా రోగులు కంగారుగా లేచి ఆమెను పట్టుకుని గబగబ స్పెషల్ వార్డు వేపు తీసుకొని వెళుతున్నారు. 'స్పెషల్ వార్డు పేషెంటా? ఎవరో లేడీడాక్టరు కదూ ఉంది ఆ స్పెషల్ వార్డులో. ఆమెను చూడలేదింతవరకు' అనుకున్నాడు వేణుగోపాల్

తాను కొత్తగా ట్రాన్స్‌ఫర్ అయి ఆ హాస్పిటల్‌కి వచ్చి వారం రోజులయికూడా లేడీస్ మేల్ వార్డుకి ఇన్‌ఛార్జ్‌గా తనని సూపరింటెండెంటుగా నియమించారు. అందువలన ఇప్పటివరకు తనకు ఆమెను చూసే అవకాశం రాలేదు.

ఇంతలో అయ్యా ఆయాసపడుతూ వచ్చి "డాక్టరుబాబూ! స్పెషల్‌వార్డులో పేషెంటుకి బాగాలేదు. హౌస్‌సర్జన్‌బాబు గారు లేరు. స్టాఫ్ అమ్మగారు మిమ్మల్ని పిలుచుకు రమ్మన్నారండి" అని చెప్పింది.

"వస్తున్నా. . ." అని లేచి స్టెతస్కోపు తీసుకొని, రూము తాళం వేసి బయలుదేరాడు వేణుగోపాల్

"హలో, డాక్టర్! వాట్ హేపెండ్?" అని అడుగుతూ స్పెషల్‌రూమ్‌లో అడుగు పెట్టాడు వేణుగోపాల్

"నథింగ్, డాక్టర్. . ." అని పక్క మీద లేచి సరిగా కూర్చోబోతూ అలాగే ఆగిపోయింది ఆమె. ఆశ్చర్యానందాలతో ఆమె విశాల నయనాలు మరింత పెద్దవై, తరవాత నీరసం కమ్ముకు రాగా నిస్తేజంగా వాలిపోయాయి. ఆమె కూడా వాలిపోయింది బెడ్ మీదికి.

ఆమెను ఆలస్యంగా గుర్తించిన డాక్టర్ వేణుగోపాల్ 'అరె, నీలిమా! . .' అనుకున్నాడు ఆశ్చర్యంగా. "సిస్టర్! గ్లూకోజ్ లోడ్ చేయండి. క్విక్" అన్నాడు గాభరాగా ఆమె పల్స్ చూస్తూ. స్టాఫ్ నర్సు సిరింజి లోడ్ లోకి గ్లూకోజ్ లోడ్ చేసి అతని చేతికి ఇచ్చి, "ఆక్సిజన్ సిలిండర్ తెస్తా, సార్" అని జనరల్ వార్డుకి వెళ్ళింది.

ఆమె రక్తనాళాల్లోకి మెల్లిగా గ్లూకోజ్ ఎక్కించాడు వేణుగోపాల్. ఆమె కన్నులు నెమ్మదిగా కలువరేకుల్లా విచ్చుకున్నాయి. ఆమె కళ్ళు ఆనందంతో మెరుస్తున్నాయి. కాని, బాష్పధారలు ఆమె నయనాల నుండి అవిరళంగా స్రవిస్తున్నాయి.

"నీలిమా! నువ్వు. . . నువ్వు ఇక్కడికి ఎలా వచ్చావు? ఏమిటా కన్నీరు?" అని ఎంతో బాధతో, ఆత్రంగా ప్రశ్నించాడు వేణుగోపాల్.

"కూర్చో, బావా! నన్ను గుర్తించావా నువ్వు. మరిచిపోయి ఉంటావేమో అనుకున్నాను. కాని, జ్ఞాపకం ఉన్నావన్న మాట. ఇవి కన్నీళ్ళు కావు, బావా! నిన్ను చూశానన్న ఆనందంలో, చివరి క్షణాలలోనైనా నిన్ను చూడగలిగానన్న సంతోషంలో వస్తున్న ఆనందబాష్పాలు. అందరిలాగే టి. బి. తో నేనూ ఇక్కడికి వచ్చాను, బావా. చివరి క్షణాలలోనైనా నిన్ను కలుసుకోగలనని వచ్చానేమో" అంది తడబడిపోతూ నీలిమ.

"నిన్ను మరిచిపోతానని ఎలా అనుకున్నావు, నీలిమా! మేనమామ కూతురివి చిన్ననాటి స్నేహితురాలివి. ఈ ఉద్యోగంలో వీలులేక, తీరుబడి దొరకక నిన్ను కలుసుకోలేకపోయాను. అంతే. మనిద్దరి మధ్య ఉత్తరాలు వ్రాసుకునే అలవాటు ఎప్పుడూ లేదు కదా. నువ్వుకూడా ఎవరినో పెళ్ళి చేసుకొని ఎక్కడో ప్రశాంతంగా, హాయిగా బ్రతుకుతున్నావనుకున్నాను. కాని, ఇలా ... నిన్నీ స్థితిలో ఇక్కడ చూస్తాననుకోలేదు. డాక్టరునై ఉండికూడా నీ ఆరోగ్యాన్ని నిర్లక్ష్యం చేశావు, నీలిమా?" అన్నాడు వేణు బాధగా, ఆమె బెడ్ పక్కన స్టూల్ మీద కూర్చుని.

"నువ్వు అలాగే అంటావు, బావా! డాక్టరు మాత్రం మనిషి కాడా? డాక్టరుకు మాత్రం హృదయం, ప్రేమ, అనుభూతులు —ఏవీ ఉండవా? డాక్టరంటే దేనికీ చలించని రాయో రప్పో అని అందరూ అనుకునే విధంగా నువ్వూ అంటావా? ఎవరి కోసం నా ఆరోగ్యం కాపాడుకోవాలో నాకు తెలియు లేదు, బావా! ఎవరి ఆత్మీయతకు, అనురాగానికి నోచుకోని ఈ జీవితంతో నేను విసిగి వేసారిపోయాను. నిన్ను మరిచి వేరొకరిని అంత సులభంగా ఎలా వివాహం చేసుకుంటాననుకున్నావు? చిన్ననాటి నుండి కలిసి మెలిసి ఎంతో అన్యోన్యంగా తిరిగామే! నన్ను ఒక్క క్షణంకూడా విడువలేనట్లు ఎంతో ప్రేమతో నా చుట్టూ తిరిగే వాడివి. ఆ ఊహల్లో ఉన్నాన్నాళ్ళు. అన్నీ నువ్వు సులభంగా మరిచిపోగలిగావు హైదరాబాదు వెళ్ళగానే. మరపు అనేది నీకు భగవంతుడిచ్చిన వరం. నా కా వరాన్ని దేవుడివ్వలేదు, బావా. నువ్వు వర్తమానంలో, భవిష్యత్తులో తీయని కలలలో బ్రతుకుతూ ఉంటే, నేను గతించిన మధుర క్షణాలు ములుకులై అనుక్షణం నా హృదయాన్ని చిత్రవధ చేస్తుంటే బలవంతంగా నే ప్రాణాలు తీసుకోవడం చేతకాక, చావు రాక, బ్రతకలేక బ్రతుకుతున్నాను, బావా" అంది బాధగా నీలిమ.

"అదికాదు, నీలిమా! నేను నీ చిన్నప్పటి భావుకుడినే. చదువు, ఉద్యోగం అన్నిటి పట్ల ఉన్నట్లే, దాంపత్యజీవితం గురించి

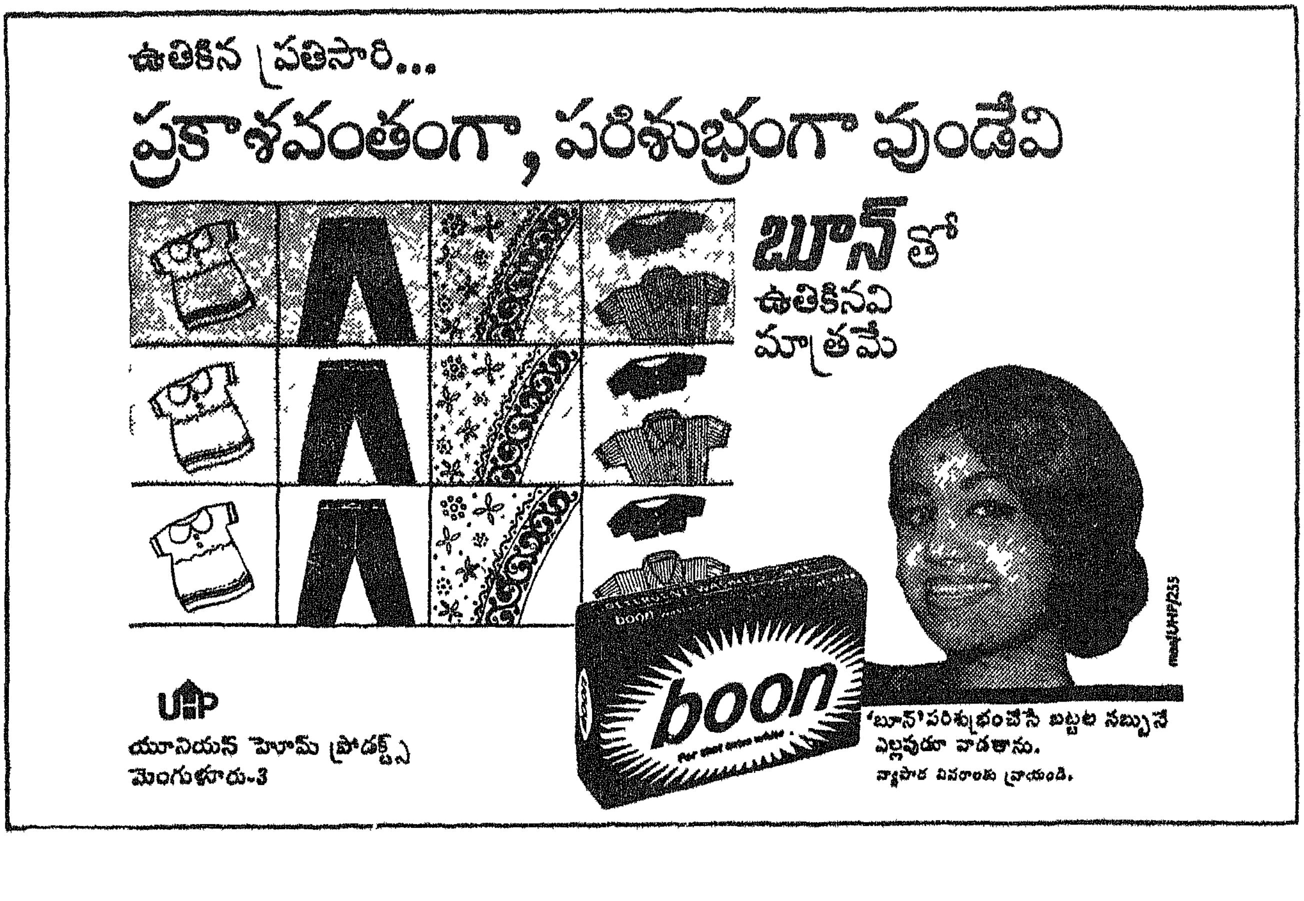

గగనంలో కరచాలనం

డాక్టర్ దాశరథి

దహరాకాశపు రహదారులలో
విహరించాయి సోయుజు అపోలో;
కలిపాయి అవి చేయీ చేయీ,
ఇలపై అంతా భాయీ! భాయీ!!

లక్షలమందిని కుక్షిన దాచే
రాక్షస రణ మిక రాదనుకుందాం;
అణ్వస్త్రాల విజృంభణమంతా
అంతరించునని భావింతాం

విజ్ఞానం ఇక విశ్వశాంతికే
వినియోగించుట కర్తవ్యం;
అండ, పిండ, బ్రహ్మాండమంతటా
ఉండబోదు ఇక దౌష్ట్యం

వానలు పడని వగచేవారికి
వర్షం తెస్తే విజ్ఞానం;
పొట్టకు గడవని పేదజనాలను
పోరాడిస్తే అజ్ఞానం

వ్యాధిపీడితుల, మృత్యువునుండి
బ్రతికిస్తే అది విజ్ఞానం;
ప్రళయకాళికకు అమాయకులను
ఎరవేస్తే అది అజ్ఞానం

బళ్ళూ, ఇళ్ళూ, గుళ్ళూ, స్కైళ్ళూ
ప్రభవించడమే విజ్ఞానం
ఐ. సీ. బీ. ఎమ్, హైడ్రోజన్ బాంబ్
రాసులుపోయుట అజ్ఞానం

తగ్గించాలి ఆర్మీ బడ్జెట్
సాధించాలి ప్లానింగ్ టార్గెట్,
మృత్యురంగమును మూసేయాలి!
నృత్యరంగమును తెరిచేయాలి!

★

కూడా ఎంతో నిర్దిష్టమైన అభిప్రాయాలు ఉండేవి నాకు. అనురాగం నిండుగా తొణికిసలాడే ప్రశాంత గృహస్థ జీవితాన్నే చిన్ననాటినుండి నేను కోరుకునేవాడిని. నిజమే, నీ వన్నట్లు ఈ ఊళ్ళో ఉన్నన్నాళ్ళు నీ వెంత మౌనంగా ఉన్నా, నిన్నెంతో ప్రేమించేవాడిని; పెళ్ళి చేసుకోవాలనికూడా అనుకునేవాడిని. నీ మౌనమే నన్నాకర్షించేది. కాని, నీ అభిప్రాయాలు నాకు తెలిసేవి కావు. అయినా, నిన్ను పెళ్ళి చేసుకోవాలనుకునే వాడిని. కాని హైదరాబాద్ వెళ్ళి ఉద్యోగంలో జాయిన్ అయాక నా అభిప్రాయం అనుకోకుండా మారింది, నీలిమా. నీ మీద ప్రేమ లేక కాదు. ద్వేషంచేతా కాదు. నా జీవితం మీద నా కున్న ప్రేమ వల్ల అక్కడ ఒక స్నేహితుని జీవితం చూశాక నా అభిప్రాయాలు మారాయి. హైదరాబాద్‌లో నాకు డాక్టర్ శంకర్ అనే సర్జన్ పరిచయ మయ్యాడు. అతని భార్య గైనిక్ ఎమ్.డి. ఇద్దరూ ఉద్యోగం చేసేవారు. వారి దాంపత్యం చూశాక నాకు డాక్టర్ భార్య వద్దనిపించింది. ఎందుకో తెలుసా? అత నెప్పుడూ 'ఈ ఉద్యోగాలు డబ్బు కాని, మాకు ఒకరి ముఖం ఒకరు చూసుకుందుకుకూడా తీరుబడి దొరకడం లేదోయ్. ఆవిడ కో రోజు నైట్‌డ్యూటీ. నాకో రోజు నైట్ డ్యూటీ. ఆ తరవాత నిద్దరతో ఇద్దరికీ చెరి ఒక రోజు గడిచిపోతాయి. వారానికి ఇక మిగిలేవి ముచ్చటగా మూడు రోజులు. అప్పుడుకూడా ఎవరికైనా అర్జంటు కేసు తగిలితే ఇక చెప్పేదేం ఉంది? మానవత్వం ఉన్న డాక్టర్లుగా మన కర్తవ్యాన్నుండి తప్పించుకోలేం కదా? హాస్పిటల్ నుండి అలిసి సొలిసి ఇంటికి వెళ్ళగానే చక్కగా నవ్వుతూ సలిసి కనిపించి ఆప్యాయంగా కాఫీ, స్నానం, భోజనం ఎవరైనా అమరిస్తే బాగుండు ననిపిస్తుంది. పాపం నీలయినంతవరకు నా కోసం తను తాపత్రయపడుతుంది కాని, పాపం, తనకు తీరుబడే ఉండదు. ఉద్యోగం మానివేస్తానంటుంది. కాని, ఇంత కష్టపడి చదివిన చదువును ఇంటి దగ్గర కూర్చుని వృథా చేస్తానంటే నాకే మనసొప్పదు. నువ్వు మాత్రం డాక్టరుని పెళ్ళి చేసుకోకు. చక్కగా ఏ గ్రాడ్యుయేట్‌నో చేసుకో. కాని, డాక్టరుని మాత్రం వద్దు. లేడీ డాక్టరుని చేసుకుంటే ప్రొఫెషనల్‌గా చాలా లాభం. కాని, మనిషికి డబ్బు కాదోయ్ ప్రధానం; సంతృప్తి, సుఖశాంతులు మనిషికి ముఖ్యంగా జీవనాధారాలు. అవి లేని నాడు ఎన్ని ఉన్నా జీవితం నరకమే'' అనే వాడు తరుచు నాతో.

అలాంటి ఉపన్యాసాలు విని, విని నాకు డాక్టరుని పెళ్ళి చేసుకోవాలంటే భయం పట్టుకుంది. నిన్ను వదులుకోవడం బాధే అనిపించింది మొదట. కాని, కాలక్రమేణా ఇద్దరం సర్దుకుపోగలమని అనుకున్నాను నేను. నీ మౌనంలో నా మీద ఇంత ప్రేమా, ఆరాధనా దాగి ఉన్నాయనికూడా నాకు తెలియదు. అయినా, మామయ్యకి అన్నీ వివరిస్తూ, నిన్ను పెళ్ళి చేసుకోనని ఉత్తరం వ్రాశాక ఒక రెండు, మూడు నెలలు నీ నుండి ఏమైనా ఉత్తరం వస్తుందేమోనని ఎదురు చూశాను. మామయ్య దగ్గరనుండి నన్ను నిందిస్తూ ఉత్తరం వచ్చింది. కానీ, నీదగ్గర నుండి మాత్రం ఏ ఉత్తరం రాలేదు. నా నిర్ణయం నీకు నచ్చింది అనుకున్నాను నేను. కాని, ఇలా జరుగుతుందనుకోలేదు. అప్పుడే నువ్వు ఎందుకు ఉత్తరం వ్రాయలేదు?'' అని ఎంతో బాధగా ప్రశ్నించాడు వేణు.

ఇంతలో సిస్టర్ ఆక్సిజన్ సిలిండర్ పట్టించుకుని వచ్చింది.

''చూడండి, స్టాఫ్! ఈమె నాకు చాలా దగ్గిర బంధువు. మామయ్యగారి కూతురు ఈమె. కాని, మేం కలుసుకుని రెండు సంవత్సరాలయింది. నేను ఈమె దగ్గిర ఉంటాను. అంతగా ఏదైనా అవసరం ఉంటే నన్ను పిలవండి. హౌస్ సర్జన్ వచ్చారా?'' అని ప్రశ్నించాడు వేణుగోపాల్.

''అలాగే, సార్. హౌస్‌సర్జన్ ఇప్పుడే వచ్చారు. ఏదైనా అవసరం ఉంటే బెల్ నొక్కండి. అనవసరంగా మేమే పాటలు పాడమని ఈమెని బలవంతం చేసి బాధ కలిగించాం. సారీ, డాక్టర్ నీలిమా!! ఎక్స్‌క్యూజ్ మి''. అని సెలవు తీసుకుని వెళ్ళిపోయింది స్టాఫ్ నర్సు.

ఆమె వెళ్ళిందాక మౌనంగా ఉంది నీలిమ.

''నువ్వు కాస్సేపు నిద్రపో, నీలూ! నీకు ఇప్పుడు విశ్రాంతి ముఖ్యం. గార్డినాల్ ఇవ్వనా?'' అన్నాడు వేణుగోపాల్.

''వద్దు, బావా! నా కిప్పుడు విశ్రాంతి కాదు, శాంతి ముఖ్యం. అయినా, నా మీద ఏ మత్తు మందు పని చెయ్యదు, బావా. ఆఖరికి ఒకసారి డ్యూటీ డాక్టర్ పెథిడిన్ కూడా ఇచ్చారు. కాని, ప్రతి క్షణం నీ కోసం పరితపించే నా హృదయాన్ని ఏ మత్తుమందు నిద్రపుచ్చలేకపోయింది. ఇన్నాళ్ళు నా హృదయంలో పదిలంగా, మౌనంగా దాచుకున్న ఈ బాధనంతా, ఈ చివరి క్షణాలలోనైనా నీతో పంచుకోవాలి, బావా! నే నింకా ఎలాగా ఎక్కువ కాలం బ్రతకను. బ్రతికి ఉన్న కొద్ది క్షణాలయినా నిన్ను చూస్తూ, నీ మాటలు వింటూ బ్రతకనీ, బావా. నీ తీయని పిలుపు కోసం నా హృదయం ఎంతగా పరితపించి పోయిందో తెలుసా, నీ విప్పుడు ఆప్యాయంగా 'నీలిమా' అని నోరారా పిలుస్తూంటే నాలో ఏదో నూతన శక్తి, జీవం వస్తున్నట్లున్నాయి. నేను ఉత్తరం ఎందుకు రాయలేదని అడిగావుకదూ, బావా! నీ ఉత్తరం నాన్నగారికి నా ఫైనల్ ఇయర్ ఎగ్జామ్స్ ముందు అందింది. పెళ్ళి ఎలాగా తప్పిపోయింది, నా చదువు కూడా ఎందుకు పాడు చేయడమని నాన్న

గారు నాకు వ్రాయలేదు. నేను ఫైనల్ ఇయర్‌లో ఉండగానే నా క్లాస్‌మేట్స్ అందరికీ పెళ్ళిళ్ళు జరిగాయి. అందరూ 'నీలిమా, మరి నీ మేరేజ్ ఎప్పుడు? చదువంతా అయ్యాకా? అవునులే. నీకు మీ బావ రిజర్వ్‌డ్ కదా' అని పరిహాసా లాడేవారు. మన వివాహం గురించి, దాంపత్యజీవితం గురించి ఎన్నో కమ్మని కలలు కనేది నా మనసు. నిజం చెప్పా లంటే, అందరూ ఆడే హాస్యాలతో చిన్న నాటినుండి నిన్నే నా భర్తగా భావించు కున్నాను. నీ మృదు స్వభావం, విశాల హృదయం, ఉన్నత వ్యక్తిత్వం నన్నెంతో ఆకర్షించి, బంధాతురాలిని చేసి, నిన్ను నా హృదయమందిరంలో ఆరాధించేలా చేశాయి. నవ్వుతూ, ఆప్యాయత కురిపిస్తూ చిలిపిగా మెరిసే నీ కళ్ళలోకి చూసినా, నీ తీయని పిలుపు విన్నా నన్ను నేనే మరిచి పోయేదానిని. 'కృష్ణభక్తిలో పడి నన్ను మాత్రం మరిచిపోకు, నీలిమా!' అని హాస్యమాడే వాడివి నువ్వు. గుర్తుందా? కాని, నేను ఆ నాడు వేసిన ప్రతి చిత్రం నీదే. అయితే, నిన్నే వంశీమోహనుడిగా చిత్రించేదానిని. నిన్నే వంశీమోహనుడిగా ఊహించి కవిత అల్లేదానిని. కాని, నా ప్రేమని, ఆరాధనని మాటల్లో వ్యక్తం చేయలేకపోయేదానిని. నువ్వు ఎదురయ్యే సరికి మూగదాన్నయి పోయేదానిని. ఏవో సిగ్గు, భయం నా ప్రేమని వ్యక్తం చేయనీయకుండా అడ్డు పడేవి. బహుశా నువ్వు నా వాడివే అన్న ధీమాకూడా నన్ను మరింత మూగదాన్ని చేసేదేమో! అయినా. నీకు తెలుసు కదా—చిన్నప్పటి నుండి నా స్వభావమే అంత. ఎక్కువగా ఎవరితోనూ మాట్లాడేదానిని కాదని నీకు తెలుసు కదా. 'నీ చిత్రాల్లాగే నీకూ మాటలు రావాలి, నీలిమా!' అని పరిహాసమాడితే ఏమనే దానినో గుర్తుందా, బావా? అర్థం చేసుకొనే మనసుతో చిత్రాలుకూడా మాట్లాడ తాయి, బావా!' అనేదానిని. నా చిత్రాలని నన్ను నువ్వు అర్థం చేసుకొంటావనే అను కునే దానిని. ఫైనల్ ఇయర్ ఎగ్జామ్స్ అయి ఇంటికి వెళ్ళిపోయాను. సెలవులలో ఏమీ తోచక నాన్నగారి గది సర్దుతూంటే నీ ఉత్తరం కనిపించింది. కుతూహలంగా చదివిన నేను విషయం అర్థం కాగానే స్పృహ తప్పి పడిపోయాను. తెలిసి వచ్చాక నాన్నగారు సంగతులన్నీ వివరంగా చెప్పి నీ పెళ్ళి శుభలేఖ చూపించారు. 'నువ్వు బాధ పడకు, నీలిమా! నీకు మంచివాడిని చూసి నేను పెళ్ళి చేస్తాను' అని ఓదార్చారు. నీకు పెళ్ళి కాకుండా ఉంటే నా ప్రేమని నీ ముందు వ్యక్తపరిచి ప్రేమభిక్ష కోరేదానిని. కాని, పెళ్ళయి పరాయి వాడివై పోయిన నీకు ఏమని ఉత్తరం వ్రాయను, బావా? నిజం చెప్పాలంటే, నువ్వు డాక్టరువి కదా, నీ భార్య డాక్టరు అయితే బాగుంటుందన్న అత్తయ్య, మామయ్యల సలహా ప్రకారం నీ కోసమనే నన్ను డాక్టరుని చేశారు నాన్నగారు. ఈ వైద్యవృత్తి అంటే నా కెంత భయం, అసహ్యం ఉన్నా, నీ కోసమని కష్టపడి, హాస్టల్‌లో ఈ ఊళ్ళో ఉండి ఎమ్. బి. చదివి డాక్టరు నయినాను, బావా. కాని, ఏం ప్రయోజనం? ఆ చదువు మూలంగానే నిన్ను కోల్పోయాను. ఇంతకంటే ఘోరనరకం ఇంకొకటి ఉండదు, బావా. ఈ రెండు సంవత్సరా లలో నాన్నగారు నాలుగయిదు సంబంధాలు చూశారు. కొందరికి నేను నచ్చలేదు. కొందరు నీ లాగే డాక్టరు అక్కర్లేదు— ఆర్ట్స్ గ్రాడ్యుయేట్ అయితే చాలు అన్నారు. హౌస్‌సర్జన్ అయినా నాకు అసలు కాలక్షేపం అయ్యేదికాదు. పుస్తకాలు చదువుదామంటే మనస్సు నిలిచేది కాదు. నీ తలపుల్లోకి జారి ఆపుకోలేని దుఃఖం వచ్చేది. స్నేహితు లెవ్వరూ నాకు లేరు అని నీకు తెలుసుకదా! ఎంత ప్రయత్నించినా ఎవరినీ ఆత్మీయులని చేసుకోలేకపోయాను. విచిత్రం ఏమిటంటే, ఈ చదువు అంటే నాకు ఎంత భయం, ద్వేషం ఉన్నా, ఈ పేషెంట్ల మధ్య తిరుగుతూ, వాళ్ళ బాధల్ని వింటూంటే నా బాధ మరిచి పోయేదానిని. అందువలన ఎక్కువ భాగం హాస్పిటల్‌లోనే పేషెంట్ల మధ్య గడిపే దానిని. ఇక్కడకూడా హౌస్‌సర్జన్‌గానే చేశాను. హాస్టల్‌లో ఉన్నంతసేపూ ఒంటరిగా నా గదిలో కూర్చుని, నా దురదృష్టానికి కుళ్ళి కుళ్ళి ఏడ్చేదానిని. అనుక్షణం నీ తలపులు నన్ను పిచ్చిదానిని చేస్తూంటే, కన్నీళ్ళతోనే కడుపు నిండి పోయేది. హాస్టల్ జీవితం, తిన్నా తినక పోయినా పట్టించుకునే వారెవరు? నాలో ఈ వ్యాధి బాగా ముదిరేవరకు నేను గుర్తించలేకపోయాను. హౌస్‌సర్జన్సీ ఇంక వారం రోజుల్లో అయిపోతుందనగా ఒక రోజు స్పెషల్ థియేటర్‌లో, రక్తం కక్కు కుంటూ ఉంటే లేవదీసి వచ్చి ఇక్కడ ఎడ్మిట్ చేశారు. ఇక్కడ జాయిన్ అయి దాదాపు ఏడాది కావస్తూంది. ఏ మందు నా బాడీని టాలరేట్ చేయడం లేదు. నేను టాలరేట్ చేసిన డ్రగ్స్ నా మీద సరిగా పని చేయడం లేదు. అయినా, ఇన్నేసి టాబ్లెట్స్ ఎలా మింగడం బాబూ. అని చూస్తూనే వాంతి వస్తుంది నాకు. ఈ నరకం నుంచి త్వరగా విముక్తి ప్రసాదించమని, చనిపోయేలోగా ఒక్క సారి నువ్వు కనిపిస్తే చాలని భగవంతుని అనుక్షణం ప్రార్థిస్తూ బతుకుతున్నాను, బావా! నా ప్రార్థన ఫలించి నువ్వు కనిపించావు. నా కెంత సంతోషంగా, సంతృప్తిగా ఉందో తెలుసా? ఇంక నేను సంతోషంగా, సంతృప్తిగా చచ్చిపోతాను, బావా!'' అంది నీలిమ. ఎడతెరిపి లేకుండా మాట్లాడటం వలన ఆయాసపడు తూంది నీలిమ. అయినా, ఆమె వదనం ఆనందంతో, వేయి జ్యోత్స్నల ప్రకాశంతో ప్రకాశిస్తూంది.

నీలిమకు ప్రస్తుతం అత్యవసరంగా కావలసినవి ప్రేమ, అనురాగం అని గ్రహించిన వేణుగోపాల్ చటుక్కున లేచి, ఆమె బెడ్‌మీదే కూర్చుని, ఆమె తలని తన ఒడిలోకి తీసుకొని ఆమె ముంగురులు సవరించి, ఆమె నుదుటి మీద చిన్నగా ముద్దు పెట్టు[illegible] ''నీలిమా! అలా అనకు, నీలిమా! నువ్వు తప్పక బతుకు తావు. నువ్వు [illegible] తో, అశాంతితో బాధపడకు [illegible]. నీ హృదయాన్ని ఇన్నాళ్ళు ఇంత [illegible] పెట్టినందుకు నన్ను [illegible] క్షమించు, నీలిమా. నువ్వు భార్య [illegible] పోయినా, నా మరదలువి; [illegible]. నీకు స్నేహితు[illegible] నా ప్రేమ [illegible] ఇష్టం [illegible] పెడదాం. నీకు [illegible] ఆత్మీయుంగా, [illegible] వాణ్ణి నేను చూసి పెళ్ళి [illegible]. నువ్వుకూడా జీవితాన్ని సంతృప్తిగా, సంతోషంగా అనుభవించాలి, నీలిమా'' అన్నాడు ఎంతో ఆత్మీయతతో, ఆమెకి జీవితం మీద ఆశ కల్పించాలని వ్యర్థ ప్రయత్నం చేస్తూ.

''ఎందుకు, బావా, నీలో ఆశలు రేపాలని ప్రయత్నిస్తావు? చేతులు కాలాక ఆకులు పట్టుకుని ప్రయోజనం లేదు. అయినా, నా కిప్పుడు ఏ అసంతృప్తి లేదు. ఆఖరి క్షణాల్లోనైనా నీ ప్రేమానురాగాలు పొందగలిగాను. ఈ జన్మకీ అదృష్టం చాలు బావా! కనీసం వచ్చే జన్మలోనయినా నీ భార్యనై నీ ప్రేమానురాగాలు పొందగలిగే అదృష్టం ప్రసాదించమని భగవంతుని ప్రార్థిస్తాను, బావా. ఈ జన్మలో నా కింకే కోరికా లేదు. నీ కళ్ళలోకి చూస్తూ, నీ హృదయ స్పందనను, తీయని మాటలను వింటూ, నీ ఒడిలో ఇలా తుది శ్వాస తీసుకోనీ బావా! నాకీ తృప్తి చాలు'' అంది నీలిమ ఆయాస పడుతూ. వేణుగోపాల్ కుడి చేతిని తన రెండు చేతులతో పదిలమైన పెన్నిధిలా పట్టుకుని తన గుండెల మీద ఉంచు కుంది నీలిమ.

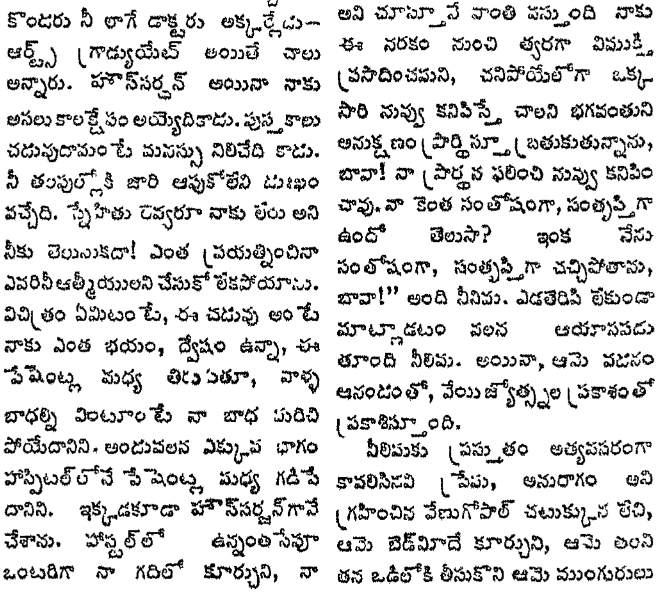

అధిక శ్రమ వలన తెరలు తెరలుగా దగ్గు రానారంభించింది. ఊపిరి సలపని దగ్గుతో పాటుగా [illegible] రక్తం కక్కుకుంది నీలిమ. వేణుగోపాల్ గాభరాగా కాలింగ్‌బెల్ నొక్కబోయాడు. నీల[illegible]

''వద్దు, బావా! నా [illegible] నీ ఒడిలో నన్ను ఇలా మరణించనీ, బావా!'' [illegible] ఆయాసంలో [illegible]

''నీలిమా! . . !'' [illegible] హృదయాంతరాళాల్లో ప్రతిధ్వనిస్తూండగా, [illegible] కన్నీళ్ళు ధారగా [illegible] అలా నిశ్చలంగా కూర్చుండి పోయాడు వేణుగోపాల్. ★